

Megjavul a közkórház belső szervezete.

Hasznos reformok egy elbocsájtott ápolónő esetéből. — A megbomlott és újra helyreállt fegyelem. — A Munkástanács és az Orvos-egyesület szerepe. —

(Saját tudósítónktól.) Ha a szegedi közkórházban hosszú időn át tapasztalt minden bajra, orvost ad majd az új nagy kórház, melynek egyszer még csak föl kell épülnie: akkor az évek óta tervezett ötszázágyas kórház valóban mintaszerű közegészségügyi intézmény lesz. A mostani kórház ugyanis szinte tökéletes mintája annak, hogy milyennek *nem szabad lennie* majdan az ujnak. Ez főként az építkezésre, a belső berendezésre szól. A belső szervezésre más a mostani, avatag, több mint alkalmatlan kórházban is sok hasznosat lehet mivelni. Dr. Dettre János kormánybiztosnak a polgármesterhez intézett múltkorí átirata e tekintetben jó kezdésnek tartható. A kormánybiztos arra hívta föl a polgármestert, hogy terjesszessen javaslatot a Néptanács elé új osztályok szervezésére. Jelezte átiratában a kormánybiztos, hogy az ápolószemélyzetre vonatkozóan is lesznek javaslatai.

Az impulzust erre dr. Dettrenek az előző be nem jelentett, ugynevezett meglepő kórházvizsgálata adta, amelyet nem régiben tartott meg. A vizsgálatra bizonyos hírek ösztönözték, amelyek a Munkástanács és az orvosok részéről a közönség körében is elterjedtek. E hírek igen kedvezőtlenül szóltak a közkórház belső állapotairól. Egyrészt azt jelentették, hogy a kórházban megszűnt minden fegyelem. Az ápolószemélyzet megtagadta az engedelmességet az orvosoknak, nem teljesíti kötelességét, nem tartja rendben, tisztaságban a betegeket. Jelentették másrészt azt, hogy az orvosok visszaéléseket követnek el.

A hírek tülöztak, mint majdnem mindig, de tény, hogy a kórházban éppen nem kívánatos állapotok uralkodtak, amelyek azonban, a Munkástanács és az orvosi kar közbenjárásával, szerencsére, nagyjából már megszűntek s a jövőben mindenestre radikálisan kiküszöböltetnek. Hogy pedig ez így lesz s kétségtelenül így lesz — azért a kórház orvosi kara, ápolói testület, de elsősorban a betegek némi hállával tartoznak egy *Lengyel Erzsébet* nevű ápolónőnek, akinek esete a kórház belső bajait napvilágra hozta. Nem tagadjuk, hogy opportunusból, egyelőre nem akartunk inni róla, de annyi ferde változatot hallottunk a dologról s olyan vad és túlzó kiszínezésekben, hogy az igazság elmondását most már közérdekű és halaszthatatlan kötelességünknek tartjuk.

Az ápolónő bánásmódja.

Lengyel Erzsébet ellen a betegek részéről különféle, súlyos természetű panaszok merültek föl. Többen azt állították róla, hogy goromba a betegekhez, a kórházban ápoló szegény munkásszonyokat megdolgoztatja, *beteg kisgyermekeket megver*, a betegektől elvont élelmicikkel üzletkedik. Erről leveleket írtak a kórházi igazgatóságának, többnyire olyan betegek, akik már régebben elhagyták a kórházat. Amig ugyanis az ápolók benn tartózkodnak, nem mernek panaszkodni az ápoló ellen, épp úgy, mint ahogy a cs. és kir. hadseregben nem igen akadt bátor férfiú, aki a káplár ur ellen merésztelte volna fölemelni zokszavát százados ur előtt. A kórházakban az igazgatók rendszerint az utolsó, akik valami bajról értesülnek. Dr. Boros József igazgató e levelekből fölvilágosítva, keményen megfédte *Lengyel Erzsébet* s egyizben tíz korona pénzbüntetéssel is sújtotta. Ez azonban inkább ártott, mint használt. *Lengyel Erzsébet* agitálni kezdett a személyzet körében a fegyelem rovására. Engedetlenségre lovalta kartársait. Ettől fogva a kórházban föltöbb lazán kezelték egy ideig a seprűt, hanyagul a törlőrongyot és kiméletesen a mosó-

víz. Az ápolónő nem lett gyöngédebb a betegekhez sem. A fölmerült panaszokról, amelyek hűtlen kezelésről is említést tesznek, jegyzőkönyvet vettek föl. Az igazgató erre az ápolói szakszervezet két bizalmi férfiának meghallgatásával *Lengyel Erzsébet*et a kórház szolgálatából *elbocsájtotta*.

Lengyel Erzsébet vádol.

Az ápolónő az elbocsátás után elment a szociáldemokratapárt vezetőségének egyik tagjához. Elsírta neki a vele történt *méltatlanságot*, de emellett vádat emelt a kórház orvosi kara ellen, még pedig olyan nagyítással, hogy nem csoda, ha a szociáldemokrata vezető ember, *Wallisch Kálmán* titkár egyszerre pártját fogta az *üldözöttnek*. Azt állította ez, hogy a kórházi orvosok elveszik a tejet a betegek elől, rosszul bántak az ápolókkal, akik silány, rossz élelmében részesülnek, míg az orvosok minden jóval élnek. Érhető, ha a szociáldemokrata párttitkárnak minden emberies érzése föllázadt erre a vádra, amely még igazoltnak is látszott *Lengyel Erzsébet* elbocsátásával. Az ápolónő természetesen egészen ártatlanak tüntette föl magát, akinek azért kellett bűnhődnie, mert nem hunyt szemet az orvosok igazságtalanságai előtt, mert bátor volt és szembeszállt, *Wallisch Kálmán*, akinek szociális ügybuzgalma, gyorsan cselekvő energiája közismeretes, azonnal ultimátumot küldött a kórház igazgatóságának, hogy *Lengyel Erzsébet*et 48 óra leforgása alatt *fogadja vissza*. Együttal áttette az ügyet a Munkástanácshoz.

Az orvosok szolidárisak.

A kórházi orvosok között ez az ultimátum megdöbbenést keltett. *Lengyel Erzsébet*et két bizalmi férfi meghallgatásával és beleegyezésével bocsájtották el. Azonkívül egyoldalunak tartották, hogy csak az elbocsájtott ápolónő vádjait veszik figyelembe s ítélik meg az ő meghallgatásuk nélkül. Az ügyet az Orvosegyesület választmánya elé terjesztették, a mely *szolidaritást vállalt velük*. A választmány fölhatalmazásaira támaszkodva dr. *Boros József* azt válaszolta az ultimátumra, hogy *nem teljesítheti*, mert *Lengyel Erzsébet*et az általa elkövetett cselekmények miatt visszafogadni nem lehet.

A helyzet fenyegetően kiérlelődött s ha csupán a hatalom hozza meg a döntést, abból nagyon káros következtetések származhattak volna a közkórházra. Az orvosok — nemcsak a kórház orvosi kara, de a kívülállók is — elszánták magukat arra, hogy a végsőig, a sztrájkig is elmennek, de nem engednek mindaddig, amíg igazságos, pártatlan fórum nem ítélik meg az ügyben. Viszont *Wallisch Kálmán* is kemény és harcias ember, de jobban tiszteli a pártfegyelmet, semhogy egyedül, a maga felelősségére hozna egy nagyjelentőségű ügyben végleges ítéletet. A Munkástanácsot, mint mondtuk, *Wallisch* értesítette és az értesülésünk szerint, bölcsen, *közmegnyugvásra intézi el ez ügyet*.

Az ápolónő nem megy vissza

A 48 órai ultimátum határideje már három napja lejárt. Ezt a Munkástanács, azaz a kiküldött szűkebb bizottság *nem veszi figyelembe*. *Lengyel Erzsébet* nem mehet vissza a közkórházba, ami magától értendő. Azt az ápolót, vagy ápolónőt, aki a betegekkel rosszul bánt, aki beteg gyermeket verni merészkedik, *ki kell rugni* a kórházból, szanatóriumból. Itt nem éppen *Lengyel Erzsébet*ről szólunk, hanem minden olyan ápolónőről, aki testi szenvedőkkel való állandó, akár foglalkozásszerű érintkezésben is annyira elfásulhat, hogy megfedke-

zik az emberiség legprimitívbb kíváncsi. A kórházban azonkívül igenis *szükséges gyelem*. A betegápolásban kötelességtudás, ren pontosság — mellőzhetetlen. Csak korlátoltág gondolhatja, hogy maga a szociáldemokrácia ellensége a fegyelemnek, hogy ha az ápoló szocialista lesz, akkor nem tartozik már engedelmességgel a betegek jóvoltára célzó orvosi rendelkezéseknek. A szociáldemokrácia egybeforrott a szervezethez fogalmával, ez pedig fegyelem nélkül el nem képzelhető. Továbbá a kórház szent hely, ahol ne legyen villongás, pártfelekezeti, vagy társadalmi harc. Ez orvosokra, ápolókra egyaránt kötelező.

A kórházi tejfölösleg

Igaza volt a vádaskodó *Lengyel Erzsébet*nek abban, hogy a kórházi orvosok a betegek-től el nem fogyasztott tejet haza hordatják. Az orvosok jóhiszeműségükre hivatkoznak. A *kórházi bizottság engedelmével hordatják a tejet*. Ámde, akármennyire jóhiszemű is az orvosok eljárása s ha mégannyira hivatalos fórumnak engedélyével történik is a tej kivitele a kórházból, az még is csak *visszaélés marad*. Az orvosok a maguk érdekében óvakodjanak a kivállókknak már attól a pusztától föltevésétől is, hogy talán takarékoskodnak a betegeknek szánt tejjel, mert így több jut majd az orvosi családoknak. De most tejszég is van! *Tessék a fölösleges tejet szegény bejáró asszonyoknak adni, akiknek csecsemőt kell táplálniuk!*

Az ápolók élelmezése, ha nem silány és élvezhetetlen is, mint a vádaskodás állítja, de nem olyan mint az orvosoké. Már pedig a város orvosi és ápolói élelmezés címén személyenként most *ugyanannyit fizet* a kórházi élelmezőnek. Ez tehát *igazságtalan*. Állapítsanak meg az orvosok számára magasabb élelmezési díjat, akkor az igazságtalanság megszűnik. De adjanak az ápolóknak kifogástalan ételmet és illő fizetést!

Jobb ápolást!

Mindezek a kérdések tisztázódnak, még pedig a szűkebb elmondottak értelmében. Ezért mondtuk, hogy *Lengyel Erzsébet*et némi hála is illeti, mert az ő esete fogja tisztázni a kórházi helyzetet. *A fegyelem, a rend egyébként a közkórházban teljesen helyre állt*. De még egy jó következtetés is lesz az esetnek. Javulni fog az ápolók anyagi helyzete és ezzel együtt fölmerült az a nagyon jogos kíváncsi, hogy a közkórházban csak *értelmes, tanult, szakmájukban képzett ápolókat, vagy ápolónőket lehessen alkalmazni*. Az ápolók ne pusztá tárgynak nézék a beteget! Ha nem bírnak is az orvos teljes képzettségével, de tudással, megértéssel legyenek a szenvedők iránt. Ha ilyen tanult ápolókra nem lehet moatanában szert tenni, akkor *neveljenek egy új generációt, tartsanak iskolázottak számára megfelelő kurzusokat*. A tanult intelligens ápoló, vagy ápolónő majd nem fogja verni a beteg gyermekeket. Igaz, hogy kurzusok tartása, képzett ápolónők alkalmazása még több költségbe kerül. A tanultak még jobban fogják majd megfizettetni a munkájukat, az jobb munka is lesz! A beteg-től pedig nem szabad megvonni a *jobb ápolást*, amely szegénynek is úgy járjon ki ezután, mint kijárt eddig a gazdagnak.

Frank József

A német nemzetgyűlés elfogadta az ideiglenes alkotmányt.

Welmar, február 11. A nemzetgyűlés elfogadta az ideiglenes alkotmányt, a kormány küldetése megszűnt és lemondott. Az új kormány 14 tagból, élén *Scheidemann* birodalmi kancellár-ból fog állni. A szociáldemokraták 7 tárcát kaptak.

„Médi Specialité“ az egyetlen és legjobb minőségű higiénikus szivarkahüvely.

Főraktár: Szeged, Jókai-utca 11. sz. Telefon 15—20., ahol különben olcsóbb gyártmányú szivarkahüvelgek is kaphatók. Viszontelárusítókna is a legolcsóbb bevásárlási forrás.

Kapható mindenütt!

Egy doboz 2 korona.